

+1,1%
1 136 000

700 230

1 836 000

+7,0%
830 000

1 286 000

2 116 000

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	4
Hallituksen toimintakertomus	5
Tilinpäätös	6

Kiinteistö-Tapiola Oy

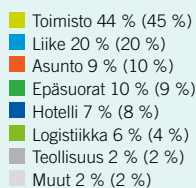
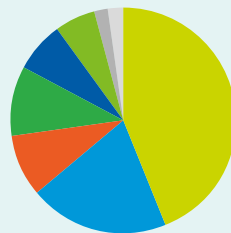
Kiinteistö-Tapiola hallinnoi kiinteistöalalla suoria kiinteistösijoituksia ja pääomarahastoja. Yhtiön palvelutarjontaan kuuluu myös konsultointia, kiinteistöihin liittyvää sijoitus- ja rahoitusneuvontaa, tilojen vuokrausta ja markkinointia sekä isännöintiä ja hallinnointia. Lisäksi yhtiö tarjoaa kiinteistö-arviointia, kiinteistövälitystä, rakennuttamis-, ylläpito- ja kehitystoimintaa sekä osto- ja myyntipalvelutoimintaa.

Liiketoiminnan kehitys oli vuonna 2008 suunnitelmien mukaista.

Kiinteistö-Tapiola allekirjoitti uuden asiakassopimuksen Carlyle Groupin hallinnoiman rahaston kanssa. Yhtiö tuottaa rahastolle kiinteistösijoittamisen ja -johtamisen palveluja.

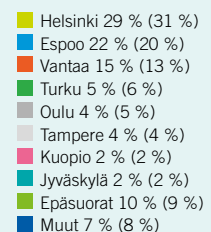
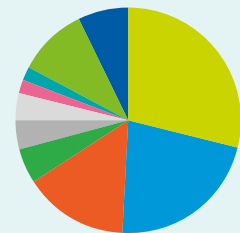
Suomen kiinteistömarkkinoiden voimakas kansainvälistyminen ja rakennemuutoksen jatkuminen ovat kasvattaneet sekä palvelukysyntää että -tarjontaa. Tämä luo Kiinteistö-Tapiolalle myönteiset tulevaisuuden näkymät. Liiketoiminnan odotetaan kehittyvän suotuisasti ja suunnitelmien mukaisesti.

Hoidossa olevan kiinteistökannan jakauma kiinteistötyyppittäin *)

*Markkina-arvon mukaan

Hoidossa olevan kiinteistökannan jakauma alueittain *)

*Markkina-arvon mukaan

Liiketoiminta kehittyi suunnitelmien mukaisesti

Kiinteistö-Tapiolan liiketoiminnan kehitys oli vuonna 2008 suunnitelmien mukaista. Vuoden 2007 kesällä alkanut rahoituskriisi kosketti Suomen kiinteistömarkkinaa rajusti vasta syksyllä 2008. Vuonna 2009 markkina-kriisin odotetaan jatkuvan ja osittain syvenevän.

Kiristyneestä markkinatilanteesta huolimatta tilikauden aikana Kiinteistö-Tapiola toteutti asiakkailleen kiinteistöinvestointeja 345,2 miljoonan euron (264,5 milj. e) ja kiinteistömyyntejä 266,0 miljoonan euron (173,1 milj. e) arvosta. Suurin yksittäinen transaktio oli kiinteistöportfoliokauppa, jossa Tapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt myivät Carlyle Groupin hallinnoimalle rahastolle 30 kiinteistökohdetta yhteensä arvoltaan 216,0 miljoonaa euroa.

Asiakkuudet kehittyvät strategian mukaisesti

Yhtiön hoidossa olevan kiinteistökannan markkina-arvo kasvoi 2 170,8 miljoonaa euroon (1 955,3 milj. e). Vuokrattava pinta-ala on noin 1 000 000 m² (1 000 000 m²). Pinta-ala sisältää toimisto-, liike-, logistiikka-, teollisuus-, hotelli- ja asuinkiinteistöjä.

Strategisten tavoitteiden mukaisesti Kiinteistö-Tapiola allekirjoitti 31.3.2008 sopimuksen Carlyle Groupin hallinnoiman rahaston kanssa. Yhtiö tuottaa rahastolle kiinteistösijoittamisen ja -johtamisen

palveluja. Uusia asiakkuuksia on syntynyt myös Palokärki Oy:n ja Pohjantikka Oy:n hallinnoimien kiinteistö pääomarahastojen kautta.

Kiristynyt markkina tarjoaa mahdollisuuksia

Suomen kiinteistömarkkinoiden voimakas kansainvälistyminen ja rakennemuutoksen jatkuminen ovat kasvattaneet sekä palvelukysyntää että -tarjontaa. Tämä luo Kiinteistö-Tapiolalle myönteiset tulevaisuuden näkymät. Liiketoiminnan odotetaan kehittyvän suotuisasti ja suunnitelmien mukaisesti. Tavoitteena on asiakkuuksien lisääminen, liikevaihdon kasvattaminen ja kannattavuuden parantaminen vuoden 2009 aikana. Toiminnassa panostetaan strategian mukaisesti koko arvoketjun hallintaan, asiakkaiden arvostamien kokonaispalvelujen tuottamiseen sekä palvelujen laadun varmistamiseen ja palvelukokonaisuuksien laajentamiseen verkostoitumisella ja innovaatioilla.

Strategian mukaisesti keskitymme hyödyntämään markkinoilla väistämättä

edessä olevia järjestelyjä Kiinteistö-Tapiolan asiakkuuksien, kumppanuuksien ja asiakashyötyjen kasvattamisessa.

Vuoden 2009 kiinteistömarkkinoiden lama negatiivisine arvonmuutoksineen on meille kokonaistuottotavoitteiden osalta erittäin haasteellinen. Vertailuindeksejä paremman tuoton saavuttaminen on kuitenkin mahdollista, koska olemme pysyneet pitämään kiinteistösalkkujen riskit markkinaa pienempinä. Jatkamme markkinaennusteisiin perustuvaa salkkustrategioiden tekemistä, toteutamme oikea-aikaisia salkkumuutoksia vuokraamme tiloja tehokkaasti vuokrasuhteita rikastuttamalla ja hankimme tavoitteitamme tukevaa kiinteistöjen ylläpitoa kumppaneitamme johtamisjärjestelmämme tukena. Kiristynyt markkina tarjoaa myös mahdollisuuksia sijoittaja-asiakkuuksiemme kasvattamiseen.

*Vesa Immonen
Toimitusjohtaja
Kiinteistö-Tapiola*

Hallituksen toimintakertomus 1.1.–31.12.2008

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja tilikauden jälkeen

Kiinteistö-Tapiolan liiketoiminnan kehitys on ollut suunnitelman mukaista. Kiristyneestä markkinatilanteesta huolimatta tilikauden aikana toteutettiin asiakkaille kiinteistöinvestointeja 360,2 miljoonaa euroa (264,5 milj. e) ja kiinteistömyyntejä 266,0 miljoonaa euroa (173,1 milj. e). Suurin yksittäinen transaktio oli kiinteistöportfoliokauppa, jossa Tapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt myivät Carlyle Groupin hallinnoimalle rahastolle 30 kiinteistökohteita arvoltaan 216,0 miljoonaa euroa.

Yhtiön hoidossa olevan kiinteistökannan markkina-arvo kasvoi 2 169,5 miljoonaan euroon (1 955,3 milj. e). Vuokratava pinta-ala on noin 1 000 000 m² (1 000 000 m²), joka sisältää toimisto-, liike-, logistiikka-, teollisuus-, hotelli- ja asuinkiinteistöjä.

Yhtiön asiakkaita ovat Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola, Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola, Tapiola KR I Ky, Tapiola KR II Ky, Tapiola KR III Ky ja CEREP III (Carlyle Groupin hallinnoima rahasto) sekä näiden omistamat asunto- ja kiinteistöosaKEYhtiöt.

Strategian tavoitteiden mukaisesti Kiinteistö-Tapiola hankki uuden asiakkuuden allekirjoittamalla 31.3.2008 sopimuksen Carlyle Groupin hallinnoiman rahaston kanssa. Yhtiö tuottaa rahastolle kiinteistösijoittamisen ja -johtamisen palveluja. Lisäksi uusia asiakkuuksia on syntynyt Palokärki Oy:n ja Pohjantikka Oy:n hallinnoimien kiinteistö pääomarahastojen kautta.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomen kiinteistömarkkinoiden voimakas kansainvälistyminen ja rakennemuutoksen jatkuminen ovat kasvattaneet sekä palvelukysyntää että -tarjontaa. Tämä luo Kiinteistö-Tapiolalle myönteiset tulevaisuuden näkymät. Liiketoiminnan odotetaan kehittyvän suotuisasti ja suunnitelmien mukaisesti.

Tavoitteena on asiakkuuksien lisääminen, liikevaihdon kasvattaminen ja kannattavuuden parantaminen vuoden 2009 aikana.

Toiminnassa panostetaan strategian mukaisesti koko arvoketjun hallintaan, asiakkaiden arvostamien kokonaispalvelujen tuottamiseen sekä palvelujen laadun varmistamiseen ja palvelukokonaisuuksien laajentamiseen verkostoitumisella ja innovaatioilla.

Vuoden 2007 kesällä alkanut rahoituskriisi on koskettanut Suomen kiinteistömarkkinaa rajusti vasta syksyllä 2008. Vuonna 2009 markkinakriisin odotetaan jatkuvan ja osittain syvenevän. Tästä huolimatta, tai juuri tämän vuoksi, Kiinteistö-Tapiolan strategian mukaiset tavoitteet voidaan pitää voimassa ja keskittyä hyödyntämään markkinoilla väistämättä edessä olevia järjestelyjä Kiinteistö-Tapiolan asiakkuuksien, kumppanuuksien ja asiakashyötyjen kasvattamisessa.

Tunnusluvut taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Yhtiön liikevaihto 6,7 miljoonaa euroa (5,5 milj. e) muodostui isännöinnistä 1,7 miljoonaa euroa (1,7 milj. e), rakennuttamisesta 0,8 miljoonaa euroa (0,6 milj. e), vuokrauksesta ja vuokrahallinnosta 2,3 miljoonaa euroa (2,0 milj. e) ja sijoittamisesta 1,9 miljoonaa euroa (1,2 milj. e). Yhtiön liikevoitto oli 0,5 miljoonaa euroa (0,1 milj. e), mikä oli 7,0 prosenttia (1,1 %) liikevaihdosta. Oman pääoman tuotto oli 82,3 prosenttia (36,6 %) ja sijoitetun pääoman tuotto oli 43,2 prosenttia (19,7 %). Yhtiön omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 27,8 prosenttia (13,4 %) ja likviditeetti hyvällä tasolla.

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 48 henkilöä (46 henkilöä). Henkilöstön työkyvyn ylläpitoa ja ammatillista kehittämistä on jatkettu Tapiola-ryhmän henkilöstöpolitiikan mukaisesti. Yhtiön tulospalkkiojärjestelmä koskee koko organisaatiota ja se toimii osana johtamisjärjestelmää. Henkilöstö on jäsenenä Tapiola-ryhmän henkilöstörahasossa.

Hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi sekä esitys mahdollisesta muun vapaan oman pääoman jakamisesta

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 388 820,78 euroa, josta tilikauden voitto on 343 390,46 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat 388 820,78 euroa jätetään omaan pääomaan.

Yhtiön osakkeet

Yhtiön osakkeita on yhteensä 1 000 kpl. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin.

Hallinto ja tilintarkastajat

Yhtiön varsinaisessa yhtiökokouksessa 25.3.2008 hallitukseen valittiin Jari Eklund, Juha-Pekka Halmeenmäki, Hanna Hiidenpalo, Olli-Pekka Laine ja Juha Seppänen. Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin PricewaterhouseCoopers Oy.

Asko Salminen toimi yhtiön toimitusjohtajana 31.8.2008 asti. Vesa Immonen on nimitetty yhtiön toimitusjohtajaksi 1.9.2008 alkaen.

Yhtiön ylimääräisessä yhtiökokouksessa 22.8.2008 päätettiin myöntää Olli-Pekka Laineelle ja Juha Seppäselle ero hallituksen jäsenen tehtävistä 1.9.2008 lukien. Lisäksi kokouksessa päätettiin valita hallituksen uusiksi varsinaisiksi jäseniksi Satu Huber ja Minna Kohmo 1.9.2008 alkaen.

Tuloslaskelma

1 000 e	1.1.–31.12.2008	9.11.2006– 31.12.2007
LIIKEVAIHTO	6 665	5 459
Liiketoiminnan muut tuotot	1	0
Materiaalit ja palvelut	-785	-325
Henkilöstökulut	-2 855	-2 762
Poistot ja arvonalentumiset	-271	-290
Liiketoiminnan muut kulut	-2 291	-2 022
LIIKEVOITTO	464	59
Rahoitustuotot ja -kulut	4	7
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	467	65
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	467	65
Tuloverot	-124	-20
TILIKAUDEN VOITTO	343	45

Tase

1 000 e	31.12.2008	31.12.2007
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	746	994
Aineelliset hyödykkeet	67	125
Sijoitukset	17	17
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	830	1 136
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	132	145
Rahat ja pankkisaamiset	1 155	555
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 286	700
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 116	1 836
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	200	200
Edellisten tilikausien voitto/tappio	45	0
Tilikauden voitto/tappio	343	45
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	589	245
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	490	660
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 037	931
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 527	1 591
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 116	1 836

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot atk-ohjelmista on laskettu tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella. Suunnitelman mukaiset poistot kalustosta on laskettu EVL:n enimmäispoistoprosenttien mukaisesti.

Poistoajat

Atk-ohjelmat 5 vuotta
Kalusto 25% menojäännöksestä

Tuloslaskelman liitetiedot

1 000 e	1.1.–31.12.2008	9.11.2006– 31.12.2007
Liikevaihto		
Isännöinti	1 715	1 659
Rakennuttaminen	750	624
Vuokraus ja vuokrahallinto	2 266	2 006
Sijoittaminen	1 935	1 170
Yhteensä	6 665	5 459
Materiaalit ja palvelut		
Ulkopuoliset palvelut	-785	-325
Yhteensä	-785	-325
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		
Toimihenkilöitä	48	46
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 335	-2 230
Eläkekulut	-423	-420
Muut henkilösivukulut	-98	-112
Yhteensä	-2 855	-2 762
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	Ei esitetä (KPA 2:8 4§)	
Hallituksen jäsenet	Ei ole maksettu.	
Poistot ja arvonalennukset		
Atk-ohjelmat	-249	-249
Kalusto	-22	-42
Yhteensä	-271	-290
Liiketoiminnan muut kulut		
Toimitilakulut	-291	-283
Atk-kulut	-554	-622
Hallintokulut	-947	-676
Muut liiketoiminnan kulut	-499	-442
Yhteensä	-2 291	-2 022
Tilintarkastajan palkkiot		
Lakisääteinen tilintarkastus	-1	0
Arvonlisäveroneuvonta	-6	0
Yhteensä	-8	0
Rahoitustuotot ja kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	38	47
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-34	-41
Yhteensä	4	7
Tuloverot		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-124	-20
Yhteensä	-124	-20

Taseen liitetiedot

1 000 e	31.12.2008	31.12.2007
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Atk-ohjelmat		
Hankintameno 1.1	1 243	0
Lisäykset	0	1 243
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.	1 243	1 243
Kertyneet poistot 1.1.	-249	0
Tilikauden poisto	-249	-249
Kertyneet poistot 31.12.	-497	-249
Kirjanpitoarvo 31.12.	746	994
Aineelliset hyödykkeet		
Kalusto	40	39
Hankintameno 1.1	166	0
Lisäykset	0	190
Vähennykset	-36	-23
Hankintameno 31.12.	131	166
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-42	0
Tilikauden poisto	-22	-42
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-64	-42
Kirjanpitoarvo 31.12.	67	125
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1	17	0
Lisäykset	0	17
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.	17	17
Kirjanpitoarvo 31.12.	17	17
Pysyvät vastaavat yhteensä	830	1 136
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	40	39
Myyntisaamiset	66	0
Muut saamiset	0	0
Siirtosaamiset	66	145
Yhteensä	132	145
Rahat ja pankkisaamiset	1 155	555
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 286	700
Vastaavaa yhteensä	2 116	1 836

1 000 e	31.12.2008	31.12.2007
OMA PÄÄOMA		
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	200	3
Osakepääoman korotus 15.12.2006	0	198
Osakepääoma 31.12.	200	200
Vapaa oma pääoma		
Voitto edellisiltä tilikausilta	45	0
Tilikauden voitto	343	45
Vapaa oma pääoma 31.12.	389	45
Oma pääoma yhteensä	589	245
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	389	45
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut velat omistusyhteisyrityksille	490	660
Yhteensä	490	660
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	10	20
Muut velat omistusyhteisyrityksille	170	170
Siirtovelat omistusyhteisyrityksille	0	2
Muut velat	313	116
Siirtovelat	544	623
Yhteensä	1 037	931
Siirtovelkojen olennaiset erät		
Maksettujen palkkojen sosiaalikulujaksotukset ja lomapalkkavaraus	392	432
Muut Siirtovelat	157	191
Siirtovelat yhteensä	544	623
Vieras pääoma yhteensä	1 527	1 591
Vastattavaa yhteensä	2 116	1 836

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Annetut vakuudet

Ei ole.

Vastuusitoumukset ja muut vastuut

Leasingvastuut

Ei ole.

Arvonlisäverovastuut

Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyvä vastuu

1 962 212,38

Eläkevastuut

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Tyel-perusvakuutuksella Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiolassa ja lisäeläketurva Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiolassa.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Espoossa 22. päivänä tammikuuta 2009

Satu Huber

Jari Eklund
Hallituksen puheenjohtaja

Juha-Pekka Halmeenmäki

Minna Kohmo

Hanna Hiidenpalo

Vesa Immonen
Toimitusjohtaja

Tilintarkastusmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Espoossa 4. päivänä maaliskuuta 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Tuomala
KHT

Käytetyt tilikirjat

Päiväkirja ja yhteenveto	atk-lista
Pääkirja ja yhteenveto	atk-lista
Tuloslaskelma ja yhteenveto	atk-lista
Tase ja yhteenveto	atk-lista
Tasekirja erikseen sidottuna kirjana	
Tase-erittelykirja erikseen sidottuna kirjana	

Osakirjanpitojärjestelmät

Investointien hallintajärjestelmä INHA

Tilikartat

	atk-lista
Yhtiönumeroluettelo	GL-yhtiö TAPIO
Tilikartta	GL-yhtiö TAPIO
Alatilikoodit	GL-yhtiö TAPIO
Vastuualuekoodit	GL-yhtiö TAPIO
Yhtiö-/toimintojakokoodit	GL-yhtiö TAPIO
Sijoituslajikkoodit	GL-yhtiö TAPIO
Verokoodit	GL-yhtiö TAPIO
Projektinumerot	GL-yhtiö TAPIO
Konserniyhtiökoodit	GL-yhtiö TAPIO

Tilintarkastuskertomus

Kiinteistö-Tapiola Oy:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Kiinteistö-Tapiola Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2008. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä

ja että hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoossa 4. päivänä maaliskuuta 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Tuomala
KHT